

C138 – ECO12

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

10 maart 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de financiering van nieuwe industrieterreinen

Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

Donderdag 10 maart 2005

Voorzitter: mevrouw Trees Merckx-Van Goeij

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.18 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de financiering van nieuwe industrieterreinen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van den Heuvel tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de financiering van nieuwe industrieterreinen.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de creatie van nieuwe industrieterreinen is voor de Vlaamse Regering bijzonder actueel. Ik trap dan ook een open deur in als ik zeg dat het versterken van het ondernemerschap een van de topprioriteiten is van het vorige zomer afgesloten regeerakkoord.

Om te ondernemen is er ruimte nodig. Daarom staat er in het regeerakkoord ook dat de nodige aandacht moet gaan naar de creatie van extra industrieterreinen. Daarvoor zijn er verschillende mogelijkheden. We kunnen proberen nieuwe industrieterreinen te zoeken, terreinen die strategisch gelegen zijn, maar momenteel nog een andere bestemming hebben. Het ligt echter meer voor de

hand de zogenaamde brownfields, vervuilde oude industriële sites, als eerste in aanmerking te laten komen om omgebouwd te worden tot industrieterreinen die rijp zijn voor verkaveling.

Mevrouw de minister, enkele maanden geleden heb ik u een schriftelijke vraag gesteld om verduidelijking over de creatie van industrieterreinen. We moeten immers vaststellen dat de bevoegdheid hierover versnipperd is en verspreid over verschillende ministers. Dat geeft meestal geen aanleiding tot een efficiënte aanpak, al hoeft het ook niet noodzakelijk zo te zijn.

Minister Van Mechelen, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening en minister Peeters, via OVAM bevoegd voor de sanering van vervuilde sites, hebben in deze beiden hun verantwoordelijkheden. Daarnaast bent u als minister van Economie de geschikte persoon om de coördinatie op zich te nemen, en vanuit de economische invalshoek de noodzaak van dit werk te formuleren.

Uw antwoord van eind december bevatte een voorbeeld uit de praktijk, waarmee ik mijn vraag nu graag wil illustreren. Het gaat om de site Wilbroek-Noord, een brownfield van bijna 100 hectare. Intussen is er een plan in de maak voor een industrieterrein van in het totaal 125 hectare. Deze site bevindt zich in het hart van Vlaanderen en van de Vlaamse sociaal-economische ruit, het kerngebied van de economische activiteit van ons land.

Dat antwoord was zeer goed gedocumenteerd. U zei daarin echter ook dat het niet zo goed wil vlotten met de opstart van het bewuste industrieterrein. Het grote knelpunt is blijkbaar de finan-

Van den Heuvel

ciering van de sanering en de coördinatie van de verschillende eigenaars, de PPS-formules en dergelijke.

Er is een brownfieldfonds op komst, gefinancierd door de PMV, waarvoor minister Van Mechelen bevoegd is. Welke initiatieven kunt u als minister van Economie nemen om de coördinatie van de verschillende bevoegdheden op de concrete sites te optimaliseren? Hebt u meer specifiek voor de site Willebroek-Noord, een belangrijke grote site midden in de Vlaamse ruit, initiatieven overwogen om ze tot voorbeeld te maken voor de behandeling van brownfields in Vlaanderen en aan te tonen dat we een efficiënte aanpak in huis hebben om brownfields op relatief korte tijd op de industriemarkt te brengen?

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit me graag aan bij deze vraag. Vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening is het inderdaad een heel goed idee om die brownfields te reactiveren. Daarbij zou er echter ook aandacht moeten gaan naar het opnieuw in gebruik nemen van kleine kavels. Het bedrijfsleven in Vlaanderen heeft nood aan die kleinere industrieterreinen. We hebben heel wat ambachtelijke bedrijven, die helemaal geen nood hebben aan duizend vierkante meter, maar met maximaal 500 vierkante meter al toekomen. Bij het herinrichten van de brownfields, zou er ook kunnen worden gedacht aan geschikte voorzieningen voor kleine bedrijven.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, een aspect dat in alle beleidsnota's veel te weinig aan bod komt, is het feit dat een aantal plattelandsgemeenten in Vlaanderen problemen ondervindt bij het aansnijden van kleinschalige industrieterreinen. We horen vaak van de grote industrieterreinen, en ik deel ook de bekommernis van de heer Van den Heuvel daaromtrent, maar ik stel ook vast dat veel plattelandsgemeenten sinds de invoering van het Structuurplan Vlaanderen hemel en aarde moeten bewegen om nog een kleinschalig industrieterrein te kunnen aansnijden, al is het maar 5

of 10 hectare. Pas als ze kunnen aantonen dat ze een aantal zonevrije bedrijven hebben die op de ene of de andere manier uit de kern wegmoeven, krijgen ze toelating.

Kleinschalige bedrijven kunnen bovendien op die grote industrieterreinen helemaal niet terecht. Ze worden gewoon uitgelachen. Alleen de grote jongens die veel ruimte innemen en veel bijkomende tewerkstelling creëren, komen daar aan de bak. Maar misschien zult u daar te gepasten tijde nog aandacht aan besteden.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mevrouw de voorzitter, collega's, de vraag van de heer Van den Heuvel valt uiteen in drie subvragen. Ik zal ze een voor een beantwoorden. Over de bijkomende vragen merk ik op dat ze voor het overgrote deel over aspecten van ruimtelijke ordening gaan. Het is echter goed dat u deze dingen signaleert, en er moet in deze natuurlijk een evenwicht gevonden worden, ook voor de kleinere bedrijven. Ik zal uw bekommernissen dan ook bespreken met de minister van Ruimtelijke Ordening.

Mijnheer Van de Heuvel, u vroeg naar de initiatieven die ik zal nemen om de doelstelling uit het regeerakkoord, dat er extra ruimte moet komen voor ondernemingen, waar te maken. In de beleidsnota is al een aantal indicaties gegeven van acties die al begonnen zijn, en nog zullen worden uitgevoerd tijdens deze regeerperiode.

Zoals u weet, gebeurt de bestemming van de bedrijventerreinen door de minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening op Vlaams niveau of, volgens de subsidiariteit voorzien in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, door de provincies of de gemeenten. Het voorzien in bijkomende bedrijventerreinen in de Brabantse poort valt bijvoorbeeld onder de bevoegdheid van de provincie.

Het voorkomen van tekorten in de toekomst zal deels moeten gebeuren door de operationalisering van het begrip ijzeren voorraad zoals wetenschappelijk onderbouwd in het eindrapport van het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie. Deze operationalisering zal enerzijds moeten gebeuren bij het bestemmen van gronden voor industrie in het op te maken tweede Ruimtelijk Structuur-

Moerman

plan Vlaanderen en anderzijds door een degelijke monitoring van de ontwikkeling van de bestemde gronden vanuit het beleidsveld Economie.

Eens de bedrijventerreinen bestemd zijn, dient het beleidsveld Economie er voor alle bedrijventerreinen over te waken dat de terreinen snel ontwikkeld kunnen worden. De aanleg en uitrusting van de terreinen moeten snel en kwaliteitsvol kunnen gebeuren. Hiervoor stel ik als minister van Economie een deel ondersteunend juridisch instrumentarium ter beschikking van ontwikkelaars en wordt de aanleg desgewenst financieel ondersteund via het subsidiebesluit bedrijventerreinen.

De beleidsnota voorziet in het op punt stellen van dit juridische instrumentarium. Nadat de wet op de economische expansie van 1970 buiten werking werd gesteld door de Europese Commissie, werd dit instrumentarium, dat op dit ogenblik bestaat uit de onteigeningsmogelijkheid en een aantal in de aktes op te nemen bepalingen, opgenomen in het programmadecreet behorende bij de begroting 2004. Dit als tijdelijke oplossing om geen lacune te laten ontstaan.

Het behoort tot de opdrachten van de administratie Economie voor dit jaar om de eerste voorstellen te doen voor een degelijke decretale verankering van dit of van een bijkomend instrumentarium. De eerste acties daarvoor werden op administratief niveau onlangs opgestart. Het subsidiebesluit bedrijventerreinen zal eveneens herzien worden tegen einde 2006. Ook dat behoort tot de opdrachten van de administratie voor dit jaar en ook daarvoor werden de eerste stappen al gezet.

Het creëren van extra ruimte om te ondernemen, gebeurt op dit ogenblik enerzijds via het bestemmen van bijkomende bedrijventerreinen door minister Van Mechelen en anderzijds door in te zetten op een beter gebruik van reeds bestaande of al bestemde bedrijventerreinen. Daaronder vallen bijvoorbeeld de inspanningen inzake brownfields, maar onder mijn bevoegdheid worden onder projectvorm ook andere inspanningen geleverd.

Net voor nieuwjaar keurde ik voor de provincies Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant en Oost-

Vlaanderen projecten detailonderzoek onbenutte bedrijfsgronden goed. De projecten houden enerzijds een inventarisatie in van ongebruikte en niet op de markt beschikbare percelen op bedrijventerreinen, en anderzijds een inspanningsverbintenis om de gronden alsnog op de markt te krijgen. De oefening kan in zekere zin beschouwd worden als een aanvulling op het programma knelpunterreinen dat de vorige jaren als samenwerking tussen de minister van Ruimtelijke Ordening en de minister van Economie liep, en waarbij men zich richtte op volledige nog niet ontwikkelde terreinen.

Daarnaast werden en worden via projectoproepen of Europese subsidies verschillende projecten van herinrichting van verouderde bedrijventerreinen gesubsidieerd. De subsidies richten zich daarbij op de studiekosten van de herinrichting. Bodemvervuiling kan een onderdeel van een herinrichtingstraject zijn, maar hoeft er niet noodzakelijk deel van uit te maken. Bij de selectie van de projecten werd, gezien het huidige ruimtetekort, steeds gezocht naar die projecten waarbij naar aanleiding van de herinrichting ook nieuwe ruimte ter beschikking zou kunnen worden gesteld van bedrijven.

U vroeg ook naar initiatieven om de traag verlopende brownfieldprojecten te deblokken. Het traag verlopen van brownfieldprojecten heeft inderdaad ook te maken met organisatie en afstemming. Toch is een belangrijk onderdeel ook voor rekening van de beschikbare middelen. Via het toekennen van projectsubsidies voor ruimtelijke economische en gebiedsgerichte projecten, stellen we middelen ter beschikking om het dikwijls erg omvangrijke studietraject dat de herinrichting van verouderde of vervuilde bedrijventerreinen voorafgaat, te ondersteunen.

Een eerste algemene projectoproep werd vorig jaar georganiseerd, maar bijvoorbeeld Willebroek-Noord verkreeg ook vroeger al subsidies ad hoc om een aantal van de studiekosten te dekken. Deze middelen moeten worden beschouwd als middelen voor de deblokking van het eerste knelpunt dat zich dikwijls aandient. Via het subsidiebesluit bedrijventerreinen wordt uiteraard ook een aanzienlijke hoeveelheid middelen ter beschikking gesteld om de infrastructuurkosten bij herinrichting van verouderde bedrijventerreinen te subsidiëren. De aanpak van de knelpunten voor de uitvoering van de eigenlijke projecten na het stu-

Moerman

dietraject, de fase waarin Willebroek-Noord zich bevindt, vormt dan de volgende te nemen stap.

Zoals u ongetwijfeld weet, gaat het hier vooral om een onderlinge afstemming van de verschillende beleidsvelden. Het egalisatiedecreet en de stuurgroep brownfieldontwikkeling dienden daar een oplossing aan te geven, samen met de bevoegdheden van de OVAM en de werking van de PPS-kenniscel en de PMV op dit vlak. Het blijft prioriteit deze acties verder te zetten.

Op de begroting Economie werd 12 miljoen euro ter beschikking gesteld voor de werking van het egalisatiefonds, dat gecreëerd zal moeten worden via het egalisatiedecreet. Het algemene kader waarin de brownfieldprojecten tot stand moeten kunnen komen, wordt gevormd door de rol van de PMV, het egalisatiedecreet en de ambtshalve saneringen van de OVAM. U zult vast nog bijkomende informatie vinden in het antwoord op de schriftelijke vraag die u mij op 23 februari hebt gesteld, en dat momenteel wordt voorbereid.

Het gebied Willebroek-Noord ligt inderdaad strategisch in het midden van de Vlaamse ruit, waar een nijpend tekort aan bouwrijpe bedrijfsterrinen is. U vroeg welke concrete stappen we ondernemen. Het bouwrijp maken van Willebroek-Noord zou inderdaad een aanzienlijke hoeveelheid bedrijfsgronden creëren op een plaats in Vlaanderen waar er een grote vraag naar is, maar praktisch geen aanbod.

De eerste fase van het project Willebroek-Noord werd om die reden door ons en door Europa financieel gesteund met projectsubsidies voor de studiekosten, het opzetten van het beheer en het ontwikkelen van een scenario voor de monitoring van de restvervuiling na de sanering. De afgelopen maanden heeft een ontwikkelaar een aanzienlijke grondpositie op de projectsite verworven. Ik heb begrepen dat de contacten tussen de GOM Antwerpen, de publieke trekker van het project, en deze privé-ontwikkelaar constructief verlopen. Intussen werd door de provincie Antwerpen een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd voor een zone in het bezit van deze privé-ontwikkelaar. Dat creëert een opportuniteit waarop de Vlaamse overheid moet inspelen.

De uitvoering van het brownfieldproject Willebroek-Noord veronderstelt een aantal engagementen van de Vlaamse Regering. Ik denk hierbij aan de ontsluiting van het gebied via de A12 door middel van een nieuw op- en afrittencomplex, de opmaak van het MER en het gewestelijke RUP na de afronding van de wegenbouwtechnische studie om de ontsluiting mogelijk te maken. Voor de aspecten met betrekking tot de bodem zal het hoogstwaarschijnlijk nodig zijn dat de Vlaamse Regering een sitebesluit neemt, zodat de sanering als een geheel benaderd kan worden. Daarbij zal mogelijk ook in voldoende middelen moeten worden voorzien voor de ambtshalve sanering door de OVAM van de voormalige cokesfabriek.

Voor de infrastructurele herinrichtingsaspecten zal via het subsidiebesluit bedrijventerreinen in voldoende middelen moeten worden voorzien. Indien onteigeningen noodzakelijk blijken, zullen de machtigingen op korte termijn verleend moeten worden, enzovoort. Deze opsomming is niet exhaustief.

Deze engagementen komen voort uit de actie van de Vlaamse Regering. Gezien de opportuniteit die zich vandaag stelt voor het project door de aanwezigheid van een privé-partner met een sterke grondpositie, lijkt het wenselijk dat er op korte termijn een nieuw overleg volgt op het niveau van de Vlaamse Regering. Daaruit zal een nieuw afsprakenkader moeten volgen met eveneens afspraken over de timing en de door de Vlaamse overheid te nemen engagementen. Uit de gegeven opsomming blijkt dat die zich wel degelijk uitstrekken over heel uiteenlopende beleidsdomeinen. Uit dit afsprakenkader moeten de eerste te nemen acties op het Vlaamse bestuursniveau volgen, zodat de huidige patstelling doorbroken wordt.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik ben blij dat de Vlaamse Regering, in het bijzonder u en de Antwerpse ministers Van Mechelen en Peeters, dit project met de nodige aandacht volgt. De site is inderdaad strategisch gelegen, en kan een voorbeeld zijn voor de aanpak van andere brownfields. Juist daarom vond ik het belangrijk

Van den Heuvel

dit onder de aandacht te brengen. Het is een heel ruim terrein, van 125 hectare in het totaal, midden in Vlaanderen gelegen. Het kan een mooi voorbeeld worden van hoe de Vlaamse Regering zulke terreinen snel en efficiënt kan aanpakken. De voorbije jaren had het project jammer genoeg te kampen met obstructies en moeilijkheden.

U zei dat u het initiatief hebt genomen tot een inventarisatie van onbenutte terreinen. Dat zou een heel goede oefening zijn. In uw contacten met de grotere bedrijven is het wel belangrijk dat ze competitief blijven met collega's van hun multinational in andere Europese landen. Een van de aspecten daarvan is de loonkost, maar ook de expansiemogelijkheden zijn een belangrijk criterium. Hun headquarters zijn niet van plan nog te investeren in een inplanting in Vlaanderen, als die niet meer kan uitbreiden. Zo ervaar ik ook in mijn regio dat het een sterk concurrentieel voordeel is dat grote sites toch nog een aantal extra hectaren als ijzeren voorraad behouden.

Daarvoor is zo'n inventaris goed, al mag dat niet leiden tot de extreme situatie dat er belasting geheven wordt op onbenutte industrieterreinen. Daarmee zouden we het kind met het badwater weggooien.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de minister, u hebt een decreet aangekondigd over het egalisatiefonds. Is er in een timing voorzien? Was het ontwerp al naar de Raad van State?

Minister Fientje Moerman: Daarmee loopt u eigenlijk vooruit op het antwoord op de schriftelijke vraag van de heer Van den Heuvel. Het is eigenlijk een andere naam voor het brownfielddecreet. Op 28 mei 2004, nog onder de vorige regering, is al principieel een ontwerp goedgekeurd. Intussen werden de adviezen ingewonnen van de SERV en de MINA-raad, en werd rekening gehouden met het nieuwe Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota's. De adviesorganen hebben enkele belangwekkende opmerkingen geformuleerd.

In het destijds goedgekeurde ontwerp zat een bepaalde visie op de inbedding van het initiatief in het BBB. Ook daarover zijn de meningen onlangs wat bijgestuurd, op basis van de opmerkingen en

adviezen, het regeerakkoord en het gewijzigde BBB-kader, zodat het ontwerp van decreet nu wordt herwerkt. Ik ben van plan binnenkort een IKW samen te roepen, met het oog op de voorlegging van het ontwerp aan de Vlaamse Regering en de voortzetting van het wetgevende werk. Het ontwerp is nog niet naar de Raad van State gestuurd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident is gesloten om 10.42 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

